

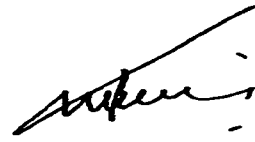

Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim.
10/11/2025

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili

Kamuoyunda “hurda teşviki / hurda araç ÖTV muafiyeti veya indirimi” olarak anılan düzenlemelerin, 25 yaş ve üzeri araç sahiplerine belli koşullarla ÖTV'siz sıfır araç imkânı tanınmasına yönelik bir kanun teklifi üzerinden tartışıldığı, basına yansıyan haberlerde yer almaktadır. Teklife ilişkin ayrıntılar; kapsam, takvim ve bütçe etkisi itibarıyla belirsizliğini korumaktadır.

Uluslararası deneyimler, hurda programlarının iklim/temiz hava hedefleri ve sanayi politikası ile birlikte tasarlanmadığında faydanın sınırlı kaldığını göstermektedir. Ayrıca düzenlemelerin ekonomik olarak da ticarete değil, vatandaşlarımıza doğrudan katkı sağlaması gerekmektedir. Ülkemizde olası hurda/ÖTV düzenlemesi; bütçe etkisi, ikincil araç piyasası, yerli üretim bağlantısı, emisyon ve hava kalitesi sonuçları ile adil hedefleme gibi unsurlar bakımından şeffaf değerlendirme gerektirir. Basında yer alan içerikler kamu ilgisini artırsa da resmî etki analizi hususunda kamuoyu yeteri kadar bilgilendirilmemiştir. Bu bağlamda,

- 1- 2025–2028 döneminde hurda araçlara yönelik ÖTV muafiyeti/indirimi içeren bir yasa teklifi için Bakanlığınızın resmî etki analizi var mıdır? Varsa kamuoyuyla paylaşılacak mıdır? (Bütçe gelirlerine etkisi, vergi harcaması büyüklüğü, hedef kitle dağılımı.)
- 2- ÖTV muafiyeti/indirimi söz konusu olursa; yaş sınırı, yeni araç fiyat/segment sınırı, yerli üretim şartı, gelir/ikamet kriterleri gibi koşullar öngörülmekte midir? (Fransa ve İngiltere örneklerinde ve birçok ülkede olduğu gibi sosyal/çevresel hedefleme planlanmakta mıdır?)
- 3- Program kapsamındaki yeni araçların emisyon/enerji verimliliği kriterleri nasıl belirlenecektir? (Örn. elektrikli/hibrit/düşük emisyonlu sınıflara farklı teşvik katsayısı verilmesi)
- 4- 2009 küresel örneklerinde görülen “satışları öne çekme” (pull-forward) ve sınırlı çevresel etki risklerini azaltmak için ne tür politika tasarımları düşünülmektedir?
- 5- Programın maliyeti; vergi harcaması ve Bütçe Kanunu eki cetvellerde nasıl gösterilecektir? Maliyet/yarar analizi yayımlanacak mıdır?
- 6- Hurdaya ayrılan araçların lisanslı sökülüm/geri dönüşüm tesislerine yönlendirilmesi ve kayıt dışılığın engellenmesi için mali izleme ve geri kazanım sertifikası mekanizması planlanmakta mıdır? Bunun ekonomiye etkisi planlanmış mıdır?
- 7- Teşvik sadece binek araçları mı kapsayacaktır, yoksa ticari/servis/taksi gibi filolara özel alt programlar da düşünülmekte midir?
- 8- Bölgesel hava kalitesi sorunları ve gelir eşitsizliği dikkate alınarak büyükşehir-taşra ayrımlı veya sosyoekonomik skora göre kademeli destek planlanmakta mıdır?
- 9- Teşvikin yerli tedarik zinciri ve istihdam üzerindeki etkisi için (batarya, motor, geri dönüşüm sanayi) ayrı bir sanayi politikası eşleştirmesi var mıdır?
- 10- ÖTV muafiyetinde suistimal risklerini azaltmak için aynı kişi/haneye tekrar başvuru sınırı, asgari elde tutma süresi ve satış kısıtı gibi koruyucu maddeler düşünülmekte midir?